

Протягом третьої декади березня погоду формував виступ антициклону та переміщення холодних фронтів. Денна температура повітря знаходилася в межах від +7+12С° тепла. Нічна фіксувалась на позначці -3+8С.° Різке коливання нічних та денних температур, випадання дощу та мокрого снігу, вранішні приморозки стримували розвиток та поширення шкідливих організмів у посівах *озимих зернових* та *ріпаку*. Зокрема, в Запорізькій, Одеській, Миколаївській, Херсонській областях Степу, подекуди Лісостепу в *озимині*, розміщеній після стерньових попередників, продовжується живлення личинок *хлібної жужелиці* за чисельності 0,2-1, макс. в осередках (Запорізької та Херсонської обл.) 3 – 3,2 екз. на кв.м.. Особливістю поточного року є наявність личинок всіх віків, так середній віковий склад виявлених личинок становить: I вік – 10% (пізній посів), II вік – 46%, III – 44%. Шкідником пошкоджено 2-10% рослин (локальні осередки). За прохолодної погоди звітного періоду *злакові блішки*, *цикадки* мляво заселяли та пошкоджували посіви *озимих зернових* культур у південних областях. У Степу на 12-45% обстежених площ озимих культур, переважно з країв полів, за чисельності 0,5-1екз. на кв.м *піщаним мідляком* пошкоджено до 1% рослин. У Київській області відмічено відродження личинок *мухи-опомізи*, які за чисельності 4-6 екз. на кв.м пошкодили до 1% рослин озимини.

Захист озимих зернових за надпорогової чисельності хлібної жужелиці (ЕПШ 3-4 екз. на кв.м) та вищевказаних фітофагів здійснюється через обприскування посівів дозволеними до використання інсектицидами.

У Степу та подекуди Лісостепу *клоп шкідлива черепашка* знаходиться в місцях зимівлі чисельністю 0,4-1 екз. на кв.м (Дніпропетровська, Київська, Миколаївська, Одеська обл.). Надалі за прогрівання листяної підстилки до 10-12°С повсюди клопи переміщуватимуться на її поверхню. Наразі прогнозується ранній початок заселення посівів фітофагом.

Скрізь на 4-58% площ *озимих пшениці, ячменю, жита* відмічається ураження 2-10, подекуди на окремих площах в господарствах Запорізької, Київської та Полтавської областей 15-25% рослин *борошнистою росою* та *септоріозом*, переважно на листках нижнього ярусу, 2-5% рослин *гельмінтоспоріозом* та *бурою листковою іржею*, 2-15% рослин *кореневими гнилями*. У Львівській області *снігова пліснява* розвивається на 5-15% фізіологічно ослаблених рослинах, особливо у місцях пониженого рельєфу.

Оздоровлення посівів забезпечується через обов'язкове ранньовесняне боронування впоперек рядків та регенеративне прикореневе підживлення азотними та іншими мінеральними добривами з додаванням мікроелементів. Також, для підвищення стійкості рослин до стресових умов, у період весняного куцання посіви озимої пшениці можна обприскувати рідкими комплексними добривами з вмістом мікро- й макроелементів та регуляторами росту. Зокрема, рішення щодо оздоровлення озимої пшениці

фунгіцидами слід приймати після обстеження посівів диференційовано щодо кожного поля. Вибір препаратів здійснювати з огляду на спектр захисної дії їх та домінуючу хворобу.

Посіви **озимого ріпаку**, насамперед у південних та західних областях, заселяють **хрестоцвіті блішки, ріпаковий листкоїд, прихованохоботники, капустяна попелиця** подекуди виявлено літ **капустяного білана**, на 2-19% рослин проходить розвиток **альтернаріозу, пероноспорозу, фомозу, бактеріозу**. Стан посівів ріпаку покращують агротехнічними заходами (розпушування міжрядь, боронування, підживлення азотними добривами). За появи вищевказаних хвороб проводять оздоровлення дозволеними до використання фунгіцидами.

Сходи **гороху** заселяють жуки **піщаного мідяків (0,5-1 екз. на кв.м), бульбочкові довгоносики (1-2 екз. на кв.м)**, які пошкодили у слабкому ступені до 1% рослин. За 10-15 жуків на кв.м посіви обробляють дозволеними до використання інсектицидами.

У південних, подекуди центральних областях в теплі сонячні дні відростаючі **багаторічні трави** заселяють та пошкоджують жуки **бульбочкових довгоносиків та піщаного мідяка**. За чисельності 5-8 жуків на кв.м посіви обприскують дозволеними до використання інсектицидами.

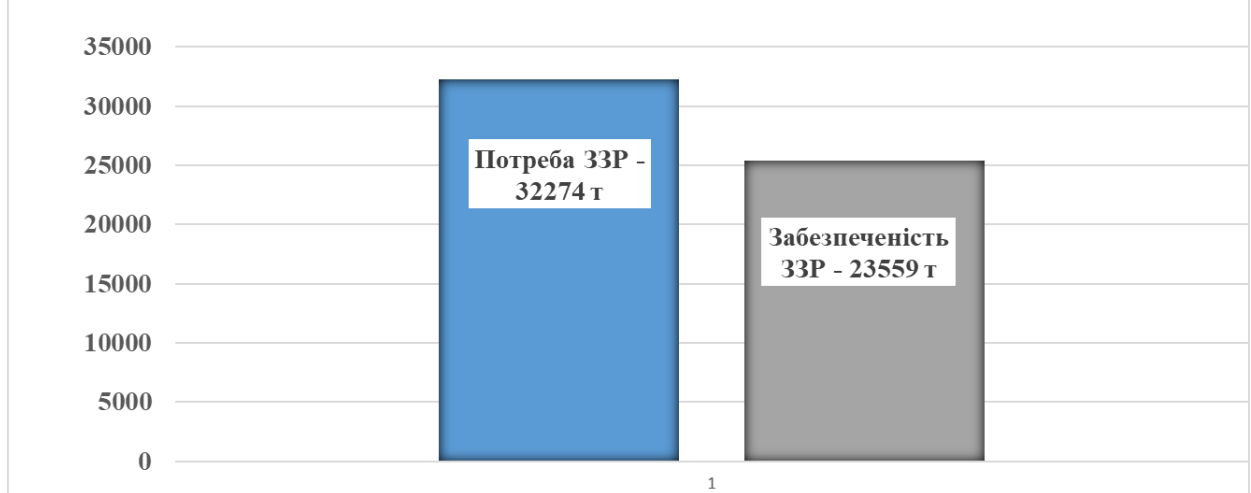
Повсюди, насамперед в посівах **озимих зернових та ріпаку** центральних та південних областей відмічається слабке наростання чисельності **мишоподібних гризунів**, що свідчить про початок розмноження. Заселеність гризунами площ **озимих та відростаючих багаторічних трав** становить 11-47% з чисельністю 1-3, подекуди на окремих багаторічних угіддях до 6 жилих колоній. Надалі збільшення чисельності гризунів відбуватиметься за рахунок міграції, розмноження та розселення молодих особин. За надпорогової кількості (3-5 колоній на га) варто удаватися до обробки дозволеними до використання родентицидами.

У **плодових** насадження відмічається заселення дерев **довгоносиками (сірий бруньковий, яблуневий квіткоїд)** та відродження **сисних (попелиці, кліщі, медяниці)** шкідників, які за стабільного потепління пошкоджуватимуть бруньки, захист яких доцільний під час розпускання. В південних областях відмічено літ **ріпакового та капустяного біланів**.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами.

За **оперативною інформацією про хід робіт із захисту рослин**, наданою Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях, **27 березня 2020 року** забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур збільшилась за минулий тиждень на 4 % порівняно з минулим тижнем і становить 25,4 тис. т препаратів, або 79 % до потреби в препаратах в I півріччі 2020 року, що є достатнім для забезпечення здійснення комплексу заходів захисту сільськогосподарських культур у ранньовесняний період 2020 року.

**Забезпеченість сільгосп підприємств
засобами захисту рослин на весняно-літній період 2020 року**

Забезпеченість сільгосп підприємств в препаратах для протруювання насіння ярих зернових і зернобобових культур становить 100 % до потреби в цих препаратах. В свою чергу в господарствах триває протруювання насіння – всього на сьогодні протруєно понад 200 тис. т.

В сільськогосподарських підприємствах переважної більшості областей здійснюються заходи захисту сільськогосподарських культур від шкідників, хвороб і бур'янів. Всього на сьогодні оброблено засобами захисту рослин понад 0,9 млн. га сільгоспугідь, з яких на площі близько 0,2 млн. га для контролю бур'янів застосовано гербіциди. Також в господарствах проводиться профілактичне оздоровлення посівів озимих зернових і ріпаку, садів, виноградників від хвороб та здійснюється комплекс заходів захисту рослин від шкідників. Подальше зростання температури повітря сприятиме розвитку шкідливих організмів у посівах сільськогосподарських культур, а також підвищить ефективність застосовуваних засобів захисту рослин для боротьби з ними.

Для проведення всього комплексу заходів захисту рослин від шкідливих організмів з початку року використано понад 0,6 тис. тонн пестицидів і біопрепаратів. Догляд за посівами сільськогосподарських культур триває.